

Bulletin

Nr 2 2020

Nordisk förening för Funktionshinder och oral Hälsa

BULLETIN

NR 2 2020
VOL. 56

Innehåll

- 4 Ordföranden har ordet
- 5 Dr Alison Dougall
- 6 iADH information
- 12 Syke barn - friske tenner
- 15 NFH's XXV Nordiska möte och generalförsamling
- 16 NFH svenska sektioners symposium 28-29 januari 2020
- 17 Kallelse till årsmöte NFH svenska sektion, 9/12
- 18 Verksamhetsberättelse NFH svenska sektion
- 20 Årsrapport från finska sektionen
- 22 Årsrapport från isländska sektionen
- 23 Stipendium
- 24 NFH nordiska sektioner

NFH Bulletin utkommer elektroniskt 2 ggr/år. Medlemskap söks hos sekreterarna i respektive land

Ansvarig utgivare: Stefan Axelsson, ordförande NFH Norge

Redaktionskommitté: Lena Romeling Gustafsson, Sverige (huvudredaktör), Danmark, Stefan Axelsson, Norge, Elin Svarrer Wang, Island och Mikael Skogman, Finland.

Material till Bulletin skickas till Lena Romeling Gustafsson lana.m.gustafsson@vgregion.se
Manusstopp är i mitten av februari samt i mitten av september varje år.

En friskare känsla!

En fuktig mun kan vara en enorm lättnad när kroppen inte fungerar som den ska. Mer än 20 års erfarenhet av munvård har lärt oss att behovet av fukt varierar otroligt mycket från morgon till kväll och från person till person. Därför har vi många produkter som lindrar en torr och känslig mun. Den röda serien med mild mintsmaak och den gula serien utan smak och med extra vårdande egenskaper.

Rekommendera Proxident Munspray, Mungel, Muntork, Tuggummi och Tandkräm till din patient.

UTAN SMAK!

Läs mer på www.proxident.se

Proxident

Ordföranden har ordet

Kjære medlemmer av NFH

Det er vanskelige tider vi er i just nå, og det kan se ut som vi må leve med restriksjoner både i arbeidslivet og på fritiden en stund til. Det tar sikret en stund til vi får mulighet til å treffes fysisk igjen, men vi håper at det blir mulighet i 2021.

Vår moderorganisasjon iADH (www.iadh.org) var nødt til å innstille den internasjonale kongressen som skulle ha vært i Acapulco, Mexico, i september 2020. Derved bla også Council Meeting og General Assembly utsatt. Disse 2 møter blir imidlertid holdt digitalt i begynnelsen av oktober. Referat fra dette kan lese i dette nummer av Bulletinen. Du finner også referat fra den vitenskapelige presentasjonen og konkurransen, som ble arrangert isteden for den internasjonale kongressen. Du finner også et prorett av vår ny internasjonal president i iADH, dr. Alison Dougall.

Ellers vi i full gang med å planlegge neste **NFHs XXV NORDISKE MØTE**, som går av stabelen i **2.-3. september 2021 i Oslo**. Det er styret i NFH Norsk seksjon som står som arrangør for dette. Lokalisasjon blir i Bjørvika (gammelnorsk Bæjarvik, «Byvika») som ligger noe øst for Oslo sentrum med Jernbanestasjonen, Deichmann Bjørvika (Oslos nye hovedbibliotek), Operaen, konferansehotellet og det nye Munchmuseet innen gåavstand. I dette nye byområde i Oslo dykker det stadig opp nye barer og restauranter og andre aktiviteter som f.eks. badeanlegg og flytende badstue. Vi er i tillegg invitert til en mottagelse i Oslo Rådhus kvelden før kongressen begynner, onsdag 01.09.2021.

Temaet for møtet blir **Reaching out**, med undertittelen **Improving oral health through knowledge, education and cooperation**. For å attrahere så mange som mulig av NFHs medlemmer i alle nordiske land og fra andre deler av verden ble det bestemt på Årsmøtet/Generalforsamlingen at våre nordiske møter skal holdes på engelsk. Sett av dato allerede nå i din kalender og følg med på mer informasjon om møtet i Oslo 2021 på hjemmesiden til NFH (www.nfh-norden.org), i Bulletinen og på kongressens hjemmeside (www.nfh-nordic2021.org). På programmet står bl.a. Omsorgssvikt og overgrep på barn belyst gjennom virksomheten ved Barnehusene; bruk av sølvdiaminfluorid (SDF) på personer med f.eks. funksjonsforstyrrelser, kronisk syke og rus/psykiatri; håndtering av barn og unge med autisme/autistiske trekk i tannhelsetjenesten; samt orale senskader etter kreftbehandling. I tillegg håper vi å få til en pre-congress workshop om autisme (The Dental Management of the Autistic Child) med dr. Dr Wendy Bellis fra London. Dette kommer å bli noen spennende og interessante dager med mye faglig utbytte, nye ideer og nye kontakter over landegrensene. Vi håper selvsagt at møtet kan gå med fysisk deltakelse, men vi planlegger også for at holde møtet digitalt. Mere om det nordisk møtet i Oslo i september 2021 kan du finne fortløpende på kongressens hjemmeside (www.nfh-nordic2021.org) og i kommende nummer av Bulletinen.

Hold ut. Det blir snart litt bedre.

Oslo, 17. oktober 2020

Stefan Axelsson

Leder NFH Norsk seksjon

Dr Alison Dougall inaugurated as President of the International Association of Disability and Oral Health (iADH)
By dhadmin, Dublin Dental University Hospital

Dr Alison Dougall has been inaugurated as the president of the International Association of Disability and Oral Health (iADH) at its general assembly meeting last Saturday 3rd of October. Dr Dougall has had a long and active involvement with iADH, beginning as an emerging young researcher later involved as chair of the education committee, the secretary, the editor and finally chair of the executive board. Alison is Consultant for Medically Compromised Patients at Dublin Dental Hospital and Director of the 3 year Special Care Dentistry taught Doctorate programme at Trinity College Dublin. Dr Dougall was the co-author of the iADH curriculum for training at undergraduate and postgraduate levels and has taught SCD and sedation to dentists, hygienists, therapists and dental nurses for over 20 years. She is a passionate advocate, campaigning for increased access to services for people with disabilities and also recognition and rights for the teams that care for them.

Referat av Stefan Axelsson, Norge

Det har vært noen spennende uker i vår internasjonale moderorganisasjon iADH den siste tiden. Da den iADH's internasjonale kongress, som skulle vært i Acapulco Mexico i slutten av september i år, ble avlyst grunnet Korona-pandemien ble det bestemt at de viktige møtene (Council Meeting og General Assembly) skulle holdes digitalt. En viktig funksjon for iADH's kongresser er å presentere ny forskning og ny viten om funksjonshemming og oral helse. Av den grunn ble det likeledes bestemt at avholde en digital presentasjon av aktuell forskning i form av postere. Utlysningen gikk ut før sommeren med frist for

innlevering av abstract 1. august. De kategorier medlemmene kunne sende inn bidrag til var 1. Klinisk forskning, 2. Translasjonsforskning, inkludert fremmende av oral helse, tilgang til tannhelsetjenester osv., 3. basis-forskning, 4. kasus-presentasjoner, og 5. forskning relatert til utdanning. I tillegg ble det arrangert en forskningskonkurranse der man kunne konkurrere i følgende kategorier; 1. beste basis-forskning eller translasjonsforskning, 2. beste kliniske presentasjon, og 3. beste karriere presentasjon for medlemmer under 36 år.

Vinnerne i de ulike kategoriene fikk \$500 i prispenger og får mulighet til å publisere

et utvidet abstract Journal Medicina Oral Patología Oral y Cirugía Bucal. I tillegg var det 2 priser som baserte seg bare på de digitale posterne og presentasjon av disse i kategoriene 1. beste poster med utdanningsmessig innhold, og 2. beste kasus rapport. Også her ble vinnerne invitert til å publisere et utvidet abstract Journal Medicina Oral Patología Oral y Cirugía Bucal. Vinnarene i kategorien utdanningskategoriene (education) blir også invitert til å delta i et felles iADG og ADEE webinar (Association for Dental Education in Europe) som blir avholdt senere i 2020.

Vitenskaps-komiteen i iADH (Scientific Committee) har organisert og moderert det hele og komiteen har blitt ledet av dr Denise Faulks. Konkurrans-bidragene ble vurdert av en komité bestående av professor Pedro Diz Dios (Santiago de Compostela University, Sapia), professor Blanaid Daly (Dublin Dental University Hospital & Trinity College Dublin, Irland), professor Gustavo Molina (Universidad Nacional de Córdoba, Argentina), og professor Shelagh Anne Thompson (Cardiff University, Wales Storbritannia).

Etter en fascinerende digital seanse over mange tidssoner rundt om i verden ble 19 bidrag til konkurransen presentert på et webinar fredag 2. oktober der forfatterne kunne gjøre en kort presentasjon av sitt arbeid på 5 minutter hvor etter de 4 dommerne (judges) i bedømmelse-komiteen kunne stille spørsmål og diskutere resultatene. Det var stor variasjon av tema

og far hvilken del av verden bidraget kom. Interessant var at det ikke bare var tannleger som var forfattere uten det var også 2 tannpleiere og én tannhelsesekretær (dental assistant) blant bidragsyterne. Bidragene kan man se nærmere på iADH's hjemmeside (<https://iadhresearch.network/oral-presentation-schedule-friday-2nd-october/>). Alle bidrag til vitenskaps-presentasjonen kan man se på <https://iadhresearch.network/find-a-poster-list-of-first-author-and-poster-numbers/>

Vinnerne ble annonsert under iADH General Assembly dagen etter (lørdag 3. oktober).

Vinneren i kategorien beste basis- eller translasjons-forskning ble *Alicia da Coa* med medarbeidere fra Universidade de Santiago de Compostela, Spania, for «Periodontal disease and Alzheimer's disease share a background of genetic susceptibility?» (poster #47).

Vinneren i kategorien beste kliniske forskning ble *Laura Parkinson* med medarbeidere fra Dublin Dental Hospital, Trinity College Dublin, Irland, for «The use of Tele-dentistry in the Covid-19 Era for patients with inherited bleeding disorders.» (poster #11).

Vinneren i kategorien fremadstormende ung forskere ble *Cyrene Piaza Silva Costa* fra School of Dentistry, Federal University of Maranhão, São Luís, Maranhão, Brazil, for «Is there bacterial infection in intact coronal teeth and pulp necrosis of sickle cell anaemia

subjects? A case series study nested in a cohort.» (poster #43).

De 2 vinnerne i kategorien forskning rundt utdanning (education) ble delt mellom *Mas Suryalis Ahmad* og medarbeidere fra Faculty of Dentistry, Universiti Teknologi MARA, Malaysia, for «Impact of sign language communication training on students' empathy, learning experiences and attitudes towards people with disabilities» (poster #10) og *Marcio Diniz Freitas* og medarbeidere fra Santiago de Compostela University, Spain, for «Impact of clinical training on the attitudes of undergraduate dental students towards persons with special needs.» (poster #81).

Alle pristakere får en pengegave og kommer å få mulighet til å publisere sin forskning i et iADH spesialnummer av tidsskriftet *Medicina Oral Patología Oral y Cirugía Bucal* (<http://www.medicinaoral.com/>).

Vi sender gratulasjoner til alle vinnerne og bidragsyterne i iADH's forskningsseanse. Scientific Committee meddeler at hjemmesiden har under den her perioden fått over 10.000 besøk og at alle abstract kommer å ligge åpent for en tid promover for alle å kunne lese, begrunne og stimulere til vider forskning og utviklingsarbeid.

Referat av Stefan Axelsson, Norge

Til tross for at iADH's internasjonale kongress i Acapulco, Mexico, ble avlyst grunnet Koronapandemien er man i utøvende komiteen (Executive Committee) optimistisk og håper at vi kan treffes fysisk til neste internasjonal kongress i Paris i 2022. Kongressen blir avholdt i slutten av august (hold av dato) under temat "Quality Matters ensuring equitable health outcomes". Om ca. 1 år fra nå (september 2022) åpner man for registrering og innsending av abstract til poster eller orale presentasjoner. De abstracts som blir valgt ut blir tilkjennegjort i mars 2022 og i mai 2022 avslutter man early-bird registreringen. Arrangørene regner med 700 deltagere til kongressen, og kommer det kommer å bli om lag 80 forelesere/presentatører fordelt på 26 vitenskapelige sessioner under 3 fulle dager. Kongressen blir arrangert i Maison de la Chimie et internasjonalt konferansesenter, som ligger i nærheten av nasjonalforsamlingen (7. arrondissementet). En Metro-stasjon ligger

aldeles i nærheten av kongressbygningen, som er fra 1800-tallet, rommer 20 større og mindre møterom hvorav amfiteateret rommer ca. 850 personer. I tillegg er det god plass for utstillere og mingling i pausene mellom sessionene.

For de som ønsker lese mer gå gjerne inn på hjemmesiden til kongressen (<https://www.iadh2022.org/>). Her kan man også abonnere på nyhetsbrev ved å oppgi sin e-post adresse.

Referat av Stefan Axelsson, Norge

Lørdag 26. september ble det avholdt iADH Council Meeting (rådsmøte). I Council møter 1-2 representanter fra hver nasjons medlemsorganisasjon. For vår del i Norden møter representanter fra hvert og et av våre 5 nasjoner (Island, Norge, Danmark og Finland). I Council legges strategien for organisasjonen fast og medlemmene har mye å si fra om og foreslå overfor Executive Board (utøvende verkstillende, administrativ).

iADH har gjort en reorganisasjon av bestyrelsen og utvide virksomheten med at antall underliggende komiteer fro å støtte opp om arbeidet med å fremme oralhelse for funksjonshemmede og kronisk syke personer og grupper. Det finnes det et stor og viktig International Advisory Committee der bl.a. vår Hilde Nordgarden (Norge) sitter med. Komiteen skal bl.a. være rådgiver til bestyrelsen, samarbeide med øvrige komiteer, arbeide for globalisering av organisasjonen

og sørge for at alle deler av verden blir inkludert. Øvrige komiteer er Education, Scientific, Financial og Nominations. I tillegg for å følge opp medlemsorganisasjonen og individuelle medlemmer har man ansatt Caroline Eschevins som Membership Officer i en deltidsstilling (membership@iadh.org). Medlemmene har tidligere etterlyst mulighet for å legge frem retningslinjer for å søke om IADH FELLOWSHIP i Special Care Dentistry. Medlemmer som ønsker å bli iADH Fellows må fullføre en søknad der man detaljert presenterer gjennomgått utdanning, erfaring i klinisk praksis og ekspertise. Søknaden blir vurdert av iADH Award Committee etter spesielle kriterier. Utmerkelsen blir utdelt under en seremoni ved neste internasjonale iADH kongress. Utformingen av prosjektet med kriteriene er ennå ikke helt avsluttet, men man komme rå arbeide vider med dette frem til nest kongress i Paris i 2022.

Helt nytt er også at iADH søker en Media Officer tilknyttet til bestyrelsen fro å hjelpe

til med kommunikasjon mellom komiteene og bestyrelsen samt med medlemmene verden rundt, særlig i disse tiden når alle kommunikasjon må skje digitalt. Det ble valgt en person til dette under Council og presentert på General Assembly, men dessverre fikk jeg ikke med meg hans navn.

Under General Assembly ble det foruten rapporter fra bestyrelsen og komiteene også utsett 2 ny æresmedlemmer i iADH for dere arbeid i iADH for å fremme oral helse hos personer med funksjonshemming og oral helse samt for deres lange arbeide for foreningen. Vi er stolt av å ønske professor *Shun-Te Huang* fra Taiwan velkommen som æresmedlem av IADH. Shun-te Huang er sentral innen funksjonshemming og oral helse i Asia.

Den andre æresmedlemmet er professor *Gabriela Scagnet* fra Argentina. Hun har vært medlem av bestyrelsen for iADH og også president for organisasjonen samt at hun var vert og stod bak iADH's kongress i Santos, Brazil, i 2008.

SYKE BARN – FRISKE TENNER *referat Stefan Axelsson, Norge*

I dette innlegget vil jeg presentere samarbeidet mellom tannhelsetjenesten og Barne- og ungdomsseksjonen og Habiliteringssenteret ved Drammen sykehus.

Tannhelsetjenesten i «gamle» Buskerud har god erfaring med samarbeidet med sykehuset, og at barn og unge blir henvist til tannhelsetjenesten og får individuell oppfølging etter behov.

Samarbeidet mellom Tannhelsetjenesten i «gamle» Buskerud og Barne- og ungdomsavdelingen og Habiliteringssenteret Vestre Viken HF har vært etablert siden 2012. Det startet som et prosjekt i 2010, men ble deretter implementert i drift.

Aktuelle pasienter på Barne- og ungdomsavdelingen og Habiliteringssenteret henvises etter samtykke fra pasienten og/eller foresatte til tannhelsetjenesten på hjemstedet. Henvisningen kan fylles ut av alle personellgrupper på avdelingene; både leger, sykepleiere og barnepleiere. Skjemaet er kortfattet, og inneholder personinformasjon samt en begrunnelse for henvisningen. Tannhelsetjenesten rapporterer en gang i året

til sykehuset antall henvisninger som er mottatt og hvilke diagnoser de som henvises har. Som en del av behandlingslinjen til pasienter med diabetes type 1, astma og IBD er det bestemt at de skal henvises til tannhelsetjenesten ved diagnosedebut. De årlige rapporteringene fra tannhelsetjenesten på henviste pasienter, skal stemme med antall nyoppdagete pasienter med diabetes type 1, astma og IBD på Barne- og ungdomsavdelingen. Dette er en metode for å kvalitetssikre at henvisningsrutinene blir fulgt.

Tannhelsepersonellet har blitt mer bevisst på utfordringer for ulike sykdomsgrupper, og prosedyrer og oppfølging fungerer etter intensjonen. Dette fører til at barn og foresatte får rask oppfølging, tilpasset informasjon og økt bevissthet om tannhelses betydning.

Tannpleier er på Barne- og ungdomsavdelingen en dag hver annen uke, for konsultasjon og veiledning av pasienter med foreldre/foresatte og helsepersonell. For barn med hyppige eller langvarige sykehusinnleggelse kan dette være deres første møte med tannhelsetjenesten. Eksempelvis vil barn med diabetes type 1 være innlagt i 14 dager for opplæring. I behandlingslinjen er tann- og munnhelse en del av denne opplæringen. Tannpleier gir informasjon om sammenhengen diabetes og oral helse og gjennomfører en munnhuleundersøkelse. Sykepleier gir ut informasjonsskriv om diabetes og oral helse og henviser pasienten til tannklinikken på pasientens hjemsted.

En ressursgruppe har samarbeidet med tannpleier om å utarbeide fire ulike prosedyrer; En generell prosedyre for tann- og munnstell, samt tre diagnosespesifikke prosedyrer. En for

Eline Juel Bjørkevik er tannpleier i Tannhelsetjenesten i Viken, og arbeider som klinikkleder ved Drammen tannklinikk. Hun har ansvaret for samarbeidet mellom tannhelsetjenesten og Barne- og ungdomsavdelingen og Habiliteringssenteret.

barn og unge med onkologiske diagnoser, en for barn og unge med spiseforstyrrelser og en for barn og unge med funksjonsnedsettelse. I tillegg er det utarbeidet informasjonsskriv om tann- og munnhelse til pasienter med diabetes type 1, astma og IBD (Betennelsesaktig tarmsykdom som Crohns sykdom, ulcerøs kolitt og uspesifisert kolitt). Skrivene er en del av behandlingslinjene som er utarbeidet til disse pasientgruppene.

Ved Habiliteringssenteret er det kun poliklinisk behandling, men senteret gjennomfører faste kurstilbud for ulike diagnosegrupper. Tannhelseinformasjon gis på følgende kurs:

- Foreldre/foresatte til barn med Downs syndrom, 1-1,5 år
- Foreldre/foresatte til barn med Downs syndrom 2-3 år, inkludert inspeksjon av barnas munnhule
- Lett psykisk utviklingshemmede, 10-12 år. Barn og foreldre/foresatte

- Moderat psykisk utviklingshemmede, 10 – 12 år. Barn og foreldre/foresatte
- Lett psykisk utviklingshemmede unge og voksne 17 – 23 år
- Moderat psykisk utviklingshemmede unge og voksne 17-23 år

I samarbeid med Habiliteringssenteret vurderes det om tannhelseinformasjon skal inkluderes i kurs for flere diagnosegrupper.

Samarbeid og samhandling

Ledelsen på Barne- og ungdomsavdelingen og Habiliteringssenteret er konkrete i sine behov og ønsker for samarbeidet med tannhelsetjenesten:

Habiliteringssenteret:

- Ressurser til undervisning og veiledning
- Opplæring til senterets ansatte
- Gode henvisningsrutiner
- Årlig samarbeidsmøte
- Forpliktende samarbeidsavtale

Barne- og ungdomsavdelingen:

- Tannpleier fast hver 14 dag: Faste konsultasjoner delt mellom dagseksjon og sengepost
- Undervisning og veiledning av nytilsatte
- Kompetanseheving av helsepersonell
- Implementering av prosedyrer Tann- og munnstell
- Fokus på gode henvisningsrutiner, inn i ulike behandlingslinjer
- Årlig samarbeidsmøte
- Forpliktende samarbeidsavtale

Suksessfaktorer for implementering av samarbeidsrutinene:

- Forankring i ledelsen i begge tjenester
- Synlig tilstedeværelse
 - Plan for tannpleier på avdelingen
 - Tilgjengelighet ved behov
- Opplæring og veiledning for helsepersonell
 - Årlig repetisjon
 - Tilbakemeldinger, f.eks. årsrapport
 - Gjennomgang av nye/reviderte prosedyrer

Lærings- og mestringssenteret:

Tannhelsetjenesten i «gamle» Buskerud innledet i 2009 forpliktende samarbeid med Lærings- og mestringssenteret ved Drammen sykehus. Tannpleier har en times undervisning og veiledning på startkursene som gjennomføres for alle med nyopplaget type 2 diabetes.

Målsetting for samarbeidet er at aktuelle brukergrupper av Lærings- og mestringssenteret skal få informasjon og veiledning, for å kunne bli i stand til å ta vare på egen tann- og munnhelse.

De skal få informasjon om følger av medikamentbruk og aktuelle hjelpemidler til tann- og munnstell, for å forebygge sykdom og skader i munnhulen. Dette er et ledd i det å mestre og lære å leve med en kronisk sykdom. De får også informasjon om lovverk og rettigheter når det gjelder tannhelsetilbud. Tannpleiere fra tannhelsetjenesten har i denne perioden møtt ca. 1200 pasienter med diabetes. Erfaringer etter møte med denne pasientgruppen er at:

- Få vet om sammenhengen diabetes og orale sykdommer
- Få har fått informasjon om tann- og munnhelse og mulige orale plager av helsepersonell eller tannhelsepersonell
- Mange identifiserer egne erfaringer og opplevelser når det settes fokus på orale plager, spesielt munntørrehet og tannkjøttproblemer
- Noen har fått informasjon om forebygging av munntørrehet i forbindelse med medikamenter, enten fra fastlege, apotekansatte eller tannhelsepersonell

Lærings- og mestringssenteret gjennomfører jevnlig evalueringer som viser at kursdeltagerne og helsepersonell anser bidrag fra tannhelsetjenesten som et nyttig og nødvendig tema på startkursene.

Overføringsverdi:

Vi mener at erfaringene fra tiltaket vil være aktuelle for tannhelsetjenester i andre fylker for å etablere system for samarbeid med spesialisthelsetjenesten, for å bidra til sikre at barn på sykehus får ivaretatt tann- og munnhelse

Etablerte prosedyrer og rutiner bidrar til systematisk kvalitetsarbeid og er med på å øke bevisstheten om kvalitetsutvikling i tjenesten

Sitatene under kan brukes passende steder i innlegget. Det er utsagn fra ledelse på Barne- og ungdomsavdelingen og Habiliteringssenteret på hvordan samarbeidet har fungert og videre ønsker:

”Kunnskap om de rettigheter som våre pasienter har i forhold til tannhelse, spesielt med fokus på forebygging og tilvenning til behandling, er økende tatt opp som tema i den enkelte pasientkonsultasjon.”

”Tannhelsetjenesten er blitt en samarbeidspartner for Habiliteringssenteret og ikke minst pasienter og pårørende vil oppleve at tannhelse er et tema som integreres i de øvrige tjenester i spesialisthelsetjenesten.”

”Gjennom opplæring av hele personalgruppen i tann- og munnstell har vi fått økt kunnskap og kompetanse på området, som gagnar pasientene i stor grad.”

«Tannhelsetjenesten er imøtekommende, fleksible, kunnskapsrike, løsningsorienterte med fokus på barnets beste og sitt lovpålagte ansvar»

«Nyttig med undervisning med jevne mellomrom for å fange opp nyansatte, holde fokus, samt få oppdatert informasjon»

Velkommen til
NFH's XXV Nordiske Møte og Generalforsamling

I arrangement av: Norsk seksjon av Nordisk Forening for Funksjonshemming og oral Helse (NFH)

Dato: 2.-3. september 2021

Reaching Out

Improving oral health through knowledge, education and cooperation

På programmet står bl.a.:

Omsorgssvikt og overgrep på barn belyst gjennom virksomheten ved Barnehusene
Bruk av sølvdiainfluorid (SDF) på personer med f.eks. funksjonsforstyrrelser, kronisk syke og rus/psykiatri
Autisme på barn og unge
Orale senskader etter kreftbehandling

Pre-congress course (onsdag 1. september 2021):

Dr Wendy Bellis, United Kingdom, holder seminar om autisme.

Sted: Clarion Hotel Bjørvika, Oslo, Norge

www.nordicchoicehotels.no/hotell/norge/oslo/clarion-hotel-oslo/

Mer informasjon finner du på kongressens hjemmeside

www.nfh-nordic2021.com

ANMÄL DIG TILL

NFH svenska sektionens symposium
28-29/1 2021

”Nygamla utmaningar för framtidens tandvård.”

Symposiet kommer att hållas på
Konferens Spårvagnshallarna
Birger Jarlsgatan i Stockholm

Torsdag 28/1

Mikael Zimmerman, docent i klinisk oral diagnostik, KI – Hygien och smittskydd.

Kristoffer Engård, pedodontist – Tandbehandling i narkos, behövs det?

Emma Ekenstråle – specialisttandläkare Orofacial medicin Östra Sjukhuset –

Antibiotika i tandvården – riktlinjer, när, hur och varför

Fredag 29/1

Johan Sanmartin Berglund, professor i hälsovetenskap, BTH, Karlskrona – Äldretandvård
och digitala system samt digitala hjälpmedel

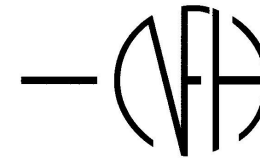
Tomas Kvist, docent, professor, Göteborgs universitet – Tandvårdens etik

Mer information och anmälan finns på NFH's webbplats
www.nfh-sverige.se

Kallelse till Årsmöte NFH svenska sektion

Mer information och anmälan till digitalt årsmöte finns på
www.nfh-sverige.se

NORDISK FÖRENING FÖR FUNKTIONSHINDER OCH ORAL HÄLSA

NORDIC ASSOCIATION FOR DISABILITY AND ORAL HEALTH

Årsmöte 2020 NFH svenska sektion

Tid: Onsdag den 9 december 2020 kl. 17.30 – 18.30

Plats: Digitalt årsmöte via Zoom

Dagordning

1. Mötets öppnande
2. Val av mötesordförande
3. Val av sekreterare
4. Val av justeringsmän
5. Mötet behörigt utlyst
6. Godkännande av kallelse
7. Ordförandes berättelse
8. Verksamhetsberättelse
9. Ekonomisk redovisning
10. Revisionsrapport och beviljande av ansvarsfrihet
11. Val
Val av ordförande (2 år)
Val av vice ordförande (2 år)
Val av ledamot (2 år)
Val av kassör (2 år)
Val av revisor (2 år)
Val av suppleant (2 år)
12. Teckningsrätt för NFH
13. Fastställande av avgift
14. Behandling av inkomna förslag
15. Övriga frågor

Verksamhetsberättelse 30 augusti 2019 – 8 december 2020
Nordisk förening för Funktionshinder och oral Hälsa, svenska sektionen.

Styrelse

Monica Palmö, ordförande
Annika Stöckel-Hansson, vice ordförande
Anna Nielsen Magnéli, sekreterare
Linda Gustavsson-Tjernström, kassör
Kristoffer Emgård, ledamot
Mia Zellmer-Spetz, ledamot

Redaktör för Bulletinen

Lena Romeling Gustafsson

Revisorer

Åsa Mogren

Valnämnd

Åsa Hasselblad-Larsson, Lena Romeling Gustafsson

Medlemmar

I början av december 2020 har föreningen 78 st enskilda medlemmar.
5 st är hedersmedlemmar, varav 1 in memoriam.

Vi har 20 st klinikmedlemmar i början av december 2020

Det blir stadigt mindre antal klinikmedlemmar eftersom fler inte får möjlighet till det längre.

Avgiften är oförändrad - 150 kr för enskild medlem och 500 kr för klinikmedlemskap.

Sammanträden

Styrelsen har under perioden 30 **aug 2019 –8 dec 2020** haft **11** protokollförda telefonsammanträden varav **5 st** fr.o.m augusti 2020 har varit via Skype/Teams. Ett av styrelsemötena var ett planeringsmöte inför kommande årsmöte som för första gången skall ske i digital form och då närvarade endast ordföranden och sekreteraren.. Pga rådande omständigheter med Corona pandemin har tyvärr inget fysiskt möte kunna ske under 2020. Styrelsen gläder sig dock att kunna genomföra sitt arbete för föreningen via digitala hjälpmedel och hoppas på ett fysiskt möte snarast.

IADH 2020 vecka 39 – Acapulco.

General Assembly2020 digitalt 2/10

Konferensen i Acapulco ställdes in pga Corona pandemin.

Vi planerar att delta i IADH.s nästa konferens 23/8-26/8 2022 i Paris.

IADH:s General Assembly hölls digitalt och från NFH svenska sektion deltog ordföranden.

Odontologisk Riksstämman 2020, Göteborg

NFH:s svenska sektion planerade tillsammans med Pedodontiföreningen och Centrum för äldretandvård en gemensam programpunkt: ”Från 0-100 år på 60 minuter” vid 2020 års Riksstämma. Stämman ställs in pga Coronapandemin och vi planerar att återkomma 2021.

Programpunkten har inte företräde till 2021-års Riksstämma utan får konkurrera om plats.

Moderator: Mia Zellmer Spetz

Deltagare: Johanna Norderyd, Kristoffer Emgård är i dagsläget klara.

Det beslöts vid föregående årsmöte att nästkommande årsmöte skulle hållas vid Riksstämman men detta gick ej att genomföra pga Coronapandemin. Sedan våren 2020 har styrelsen funderat över hur detta skall lösas.

NFH januarisymposium 2020 – blir 2021

NFH svenska sektion beslutade att inte arrangera något symposium under 2020 p.g.a att det nordiska mötet 2019 i Marstrand arrangerades av den svenska styrelsen. Det medför att det blir problem med årsmötet för nästkommande år.

Styrelsen har lagt ner ett stort arbete för att kunna genomföra ett januarisymposium 2021. Det har upptagit stor del av den svenska styrelsens arbete. Symposiet äger rum 27/1-29/1 på Spårvagnshallarna i Sthlm. Tema: ”Nygamla utmaningar för framtidens tandvård.” Styrelsen hoppas innerligt att detta blir av trots Coronatider.

Fokusområden

Den svenska sektionen arbetar kontinuerligt med att utveckla tidigare insatser inom våra fyra fokusområden:

Äldretandvård

Etik

Lika vård på lika villkor

Bemötande

På hemsidan ligger även följande fyra punkter:

- *Öka förståelsen för människor med funktionsnedsättning och långvarigt sjukas orala problem*
- *Öka såväl tandvårdens som övrig personals kunnighet och effektivitet inom detta område*
- *Öka såväl tandvårdens som övrig personals kunskap inom området Oral motorik*
- *Uppmuntra och stödja forskning som rör funktionsnedsättning och tandvård*

Bulletinen

Bulletinen har utkommit med två nummer under 2019.

Under 2020 har två nummer utkommit.

Lena Romeling Gustafsson är redaktör för tidningen som nu är elektronisk.

Redaktören efterlyser fler bidrag till tidningen och påpekar det önskvärda i att **alla nordiska** sektioner bidrar till tidningens fortlevnad.

Nordiska NFH.

Den nordiska styrelsen haft 2 st digitala telefonsammanträden under perioden.

Monica Palmö och Lena Romeling-Gustafsson har deltagit från den svenska styrelsen.

Planeringen av det nordiska mötet 2021 i Oslo fortgår

Hemsidan

Hemsidan uppdateras kontinuerligt. Ansvariga för hemsidan (webredaktör(er) är Lena R-G och Linda G. Styrelsemedlemmarna kan via inloggning själva lägga in protokoll och material på hemsidan.

Stipendium

Inget stipendium har utdelats under 2019 och ingen ansökan har inkommit till det digitala årsmötet 2020.

Karlskrona 2020 12 09

Monica Palmö

Ordförande NFH Svenska sektionen

Vuosiraportti NFHn Suomen jaosto.

Syksy 2019 alkoi hyvin iltakurssin suunnittelun merkeissä. Kurssia oli tarkoitus pitää Helsingissä 23.4 ja aiheena oli Eri-tyisipotilaiden hammashoidossa. Kaikki oli järjestetty valmiiksi kun corona-epidemia iski. Päätettiin siirtämään kurssia syksyyn. Silloin toinen aalto iski ja jouduttiin taas siirtämään kurssia. Nyt ei ole uutta päivämäärää päätetty, mutta seurataan pandemian tilannetta. Toivottavasti voisimme pitää kurssia jo loppukevällä, mutta saattaa venyä pidempään.

Varapuheenjohtaja Sirkku Brander on tehnyt luentosarjan digitaalisena. Kuopion kandidaatit sai mahdollisuuden kokeilla sitä keväällä, sopivasti pandemian aikana.

Vuosikokousta siirrettiin myös syksyyn ja sitten se toteutettiin web-kokouksena. Monivuotinen hallituksen jäsen ja puheenjohtaja Mikael astuu sivuun. Uudeksi puheenjohtajaksi valittiin Aija Kalmari. Uudeksi hallituksen jäseneksi valittiin Pinja Rantama, joka opiskelee viimeistä lukukautta Helsingin Hammaslääketieteellisessä.

Hyvää jatkoa uudelle hallitukselle toivottaa Mikael Skogman

Årsrapport från finska sektionen

Hösten 2019 började bra med planering av kvällskursen ” Den funktionshindrade som patient i tandvården”. Allting var klart för kursen som skulle hållas i Helsingfors 23.4 när coronapandemin slog till. Både kurs och årsmöte fick skjutas upp till september. Då slog andra vågen till och vi fick skjuta upp kursen ännu en gång. Nu är inget datum bestämt, men vi får hoppas att man kunde hålla den under våren. Vi följer med läget.

Vår viceordförande har gjort en digital föreläsningsserie. Kuopion studerande hade möjlighet att testa den lämpligt under coronavåren.

Årsmötet hölls i web-format i september. Den mångårige styrelsemedlemmen och ordförande Mikael stiger åt sidan. Som ny ordförande tillträder Aija Kalmari. Ny styrelsemedlem är Pinja Rantama, som läser sista terminen i Helsingfors.

Jag önskar den nya styrelsen lycka till i deras viktiga arbete.

Mikael Skogman

NYHET!
Nu i 3 storlekar!

G·U·M® **SOFT-PICKS**
ADVANCED

**AVANCERAD rengöring
mellan ALLA tänder!**

Maila info@se.sunstar.com **eller ring** 031-87 16 10 **för prover!**

Rapport fra NFH Islandske sektion.

NFH Island har 20 medlemmer og et æresmedlem. Årligt kontingent er 4000 ISK eller ca 260 SEK.

Den Islandske sektion havde generalforsamling den 20. november 2019. I bestyrelsen kom Elin Svarrer Wang, formand, Solveig Hulda Jónsdóttir, sekretær og Sonja Rut Jónsdóttir, kasserer. Helga Ágústsdóttir og Áslaug Óskarsdóttir blev valgt som suppleanter.

NFH Islandske sektion har i år holdt sit første kursus. Det var i tandlægeforeningens mødelokale den 20. februar 2020. Undertegnede talte om et patienttilfælde hvor en stor fortandsbro blev gjort i fuld narkose. Der blev også gennemgået forarbejde og ansøgninger til sygesikringen vedrørende opgaven. Helga Ágústsdóttir talte om sygdomme som rammer hjernen, demens og andre sygdomme. Der var 20 deltagere. Det var en vellykket aften.

Desværre har Covid-19 haft stor påvirkning på vores arbejde i år. Alle tandklinikker blev lukket ned den 24. marts. Nedlukningen af samfundet virkede på epidemien så allerede den 4. maj kunne vi åbne igen. Nu er vi inde i en slem bølge af Covid-19 tilfælde. Smitten er udbredt, og flere tandklinikker har været lukket i perioder, fordi en patient eller en pårørende er kommet smittet, men ikke diagnosticeret, ind på klinikkerne. Som følge er personalet i karantæne og klinikken lukket. I Island bliver der nu taget prøver af personer som skal i karantæne (det vil sige personer som har været udsat for eventuel smitte) da karantænen begynder og så igen efter 6-7 dage i karantæne. Hidtil er ingen tandlæge blevet smittet på klinikken, så vidt jeg ved. Sidste onsdag den 7. oktober lukkede det offentlige alle frisører, massører og lignende arbejdspladser i to uger for først.

Tandklinikker er åbne endnu, da de er en del af sundhedsvesenet. Hvis denne metode virker er det muligt at vi ikke skal lukke ned i denne omgang.

På trods af at klinikkerne er åbne går Covid-19 hårdt ud over folk med særligt behov. For eksempel er vi langt bagud med alle narkosebehandlinger. Siden i marts har jeg kun fået to narkosedage, hvor jeg efter planen skule have omkring 7. Det er meget synd for patienterne som venter, men syghuset kan ikke tage imod dem nu.

Vedrørende omkostninger for tandlægebehandling betaler den offentlige sygesikring en del for pensionister og folk med særligt behov. Sygesikringen betaler 50% af tandbehandlingen hos pensionister mens personer med særligt behov kan få 100% betalt, hvis de bor i et bofællesskab eller har lignende behov. Inkluderet i aftalen er almindelig tandbehandling, 1 kontrol om året, 2 samtaler, 5 røntgenbilleder, tandfyldninger hvert 3. år (reigstretet på flader), proteser og unitorer hvert 6. år. For implantater, kroner og broer er der et maksimumbeløb på 60 – 80.000 ISK (3800 – 5000 SEK) om året. Det lavere beløb er for pensionister, det højere for folk med særligt behov. Børn under 18 år får som tidligere 100% betalt minus 2500 ISK (160 SEK), som forældre betaler 1 gang om året. Aftalen var at sygesikringens andel skule forhøjes til 75% for pensionister, men der er ikke kommet nogen forhøjelse endnu. Tandlægeforeningen tog den beslutning ikke at sige kontrakten op af den grund, i hvert fald ikke foreløbigt.

De bedste hilsener fra Reykjavík, Elin Svarrer Wang, formand for NFH, Islandske sektion.

Stipendium

För medlemmar i den svenska sektionen av NFH finns ett stipendium att söka. Stipendiet går till forskningsprojekt inom områden som rör oral hälsa och medfödda eller förvärvade funktionshinder. Stipendiet är på 10.000 SKR och kan delas på flera sökanden.

Mer information och ansökningsblankett finns på
www.nfh-sverige.se

TUMLE Dentalkuddar

Cobi Rehab AB, Postflygsgatan 8 B, 128 30 Skarpräck
Tel: 08-7029774, e-post: info@cobirehab.se
www.cobirehab.se

NFH nordiska sektioner

Svenska sektionen

Medlemstal: 147 + 32 klinikmedlemsskap
Medlemsavgift:150:- enskilda medlemmar
500:- klinikmedlem

Hemsida:
www.nfh-sverige.se

Ordförande
Monica Palmö, Council-member i IADH
Specialist- och sjukhustandvården (Orofacial medicin)
Blekingesjukhuset
371 85 Karlskrona
Besöksadress: Byggnad 13, v 8
Tel: +46 (0)455-736480
Mob:+46 (0)73-4471555
monica.palmo@regionblekinge.se

Vice ordförande
Annika Stöckel Hansson
Tandvårdens kompetenscentrum
Specialistklinik för ortodonti
Box 922
971 28 Luleå
Tel: +46 (0)920-717 10
annika.stockel-hansson@nll.se

Sekreterare
Anna Nielsen Magnéli
Mun-H-Center
Medicinaregatan 12 A
413 90 Göteborg
Tel: +46 (0)10-441 79 80
anna.magneli@vgregion.se

Kassör
Linda Gustavsson Tjernström
Specialistklinik för odontologisk radiologi
Box 7163
402 33 Göteborg
Tel: +46 (0)10-44178 80
linda.m.gustavsson@vgregion.se

Ledamot
Mia Zellmer Spetz
Utbildningsledare
Tandsköterskeutbildningen
Odontologen
Medicinaregatan 12E
413 90 Göteborg
Tel. +46 (0)707850541, +46 (0)10-4417713
mia.zellmer@vgregion.se

Ledamot
Kristoffer Emgård
Centrum för specialisttandvård
Sjukhustandvården
Ruth Lundskogs gata 10 SUS Malmö
205 02 Malmö
Tel: +46 (0)40-6230670
kristoffer.emgard@skane.se

Finska sektionen

Medlemstal: 54 st.
Medlemsavgiften har i flera år varit
20 euro
Styrelsen har nio medlemmar.

Ordförande, puheenjohtaja
Aija Kalmari
aija.kalmari@fimnet.fi

Viceordf., varapuheenjohtaja
Sirku Brander
sirku.brander@gmail.com

Kassör, rahstonhoitaja
Pinja Rantama
pinja.rantama@helsinki.fi

Sekreterare, sihteeri
Mervi Norpila-Mallasto
mervi.norpila-mallasto@hel.fi

Styrelsemedlem
Katariina Ylinen
katariina.ylinen@fimnet.fi

Styrelsemedlem
Eija Pylkkänen
eija.pylkannen@siunsote.fi

Islandsk sektion

Medlemstal 20 betalende og et æresmedlem.
Medlemsafgift 4000 ISK. 311 SEK

Formand og Counsilmember i iADH
Elin Svarrer Wang, tandl.
Vegmúli 2, IS-108 Reykjavík
Tel: +354 588 2140
elinw@hotmail.com

Sekretær
Solveig Hulda Jonsdottir, tandl, spec i ortodonti
Snorrabraut 29
105 Reykjavík, Island
solveig@tannrettingastofan.is

Kasserer
Sonja Rut Jonsdottir, tandl.
Rettarholtsvegi 3
108 Reykjavík
Island
Tel + 354 5885533
sonjarut@gmail.com

Suppleanter
Aslaug Oskarsdottir, tandlæge
Gardargi 7
210 Gardabæ
Island
Tel +354 5659080
aslaugo@gmail.com

Helga Ágústsdóttir, MS, MPH, PhD, specialist i Geriatri og Samfundsodontologi
Division of Geriatrics
University Hospital
Landakot,Tungata, IS-101 Reykjavík
Tel + 3545439832
Mob + 3548994756
helga.agusts@gmail.com

Norske seksjonen

Medlemstall: 56 enkeltmedlemmer,
2 gruppemedlemskap, 2 æresmedlemmer,
Medlemsavgift: 200,- enkeltmedlemskap
400,- gruppemedlemskap.

Leder, Council-member i IADH

Stefan Axelsson, spesialist i kjeveortopedi, dr.odont.
TAKO-senteret, Lovisenberg Diakonale Sykehus
Lovisenberggata 17
0456 Oslo, Norge
Tfn. direkte +47 23 22 59 25
Tfn. resepsjon +47 23 22 59 49
stefan.axelsson@tako.no

Nestleder

Anne Beate Sønju Clasen, spesialist i pedodonti, dr.odont.
Spesialavdelingen, Tannklinikken Sentrum
Tannhelsetjenesten i Oslo
Postboks 9112 Grønland
0133 Oslo, Norge
Tlf. +47 23 43 01 10 eller 23 43 02 12
a-clasen@online.no
anne.b.sonju.clasen@tht.oslo.kommune.no

Kasserer

Wenche K. Lundesgaard, tannpleier
Drammen tannklinikk
Rosenkrantzgata 17
3080 Drammen, Norge
Tlf direkte: +47 31 01 29 00 eller 97 76 06 92 (privat)
wenche61@outlook.com

Sekretær

Hilde Nordgarden, Spesialist i pedodonti, dr.odont.
TAKO-senteret, Nasjonal kompetansetjeneste for oral
helse ved sjeldne diagnoser
Lovisenberg Diakonale Sykehus
Pb. 4970 Nydalen, 0440 Oslo
Besøksadresse: Lovisenberggt. 17 (Hjørneinngang)
Tlf: +47 470 14 647
Hilde.Nordgarden@tako.no

Styremedlem

Pernilla Östensson, spesialistkandidat i pedodonti
Institutt for klinisk odontologi
Avd. for pedodonti og adferdsfag
Det odontologiske fakultetet
Postboks 1109 Blindern
0317 Oslo, Norge
Tlf: +47 22 85 20 00 (sentralbord) eller +47 936 02 385
(privat)
pernilla.ostenson@hotmail.com

Varamedlemmer

Anna-Alexandra Xuan-Huong Thi Nguyen, tannpleier
Tannklinikken Vågå
Moavegen 20
2680 Vågå
Tlf: +47 942 53 335
E-post: annaxh.ng@gmail.com

Tine Birkeland Sivertsen

spesialist i pedodonti, PhD
Avdeling for pedodonti
Odontologen, Universitet i Bergen
Årstadveien 19, 5009 Bergen
Tlf: +47 55 58 66 00 (sentralbord) eller +47 924 21 553
Tine.Sivertsen@uib.no

Dansk sektion

Medlemstal: 119
Medlemsafgift: 250,- kr.

Hjemmeside:

www.nfh-danmark.dk

Formand og Councilmember i IADH

Torben L. Gasseholm
Skippergade 28
5800 Nyborg
tlg@nyborg.dk

Næstformand og kontakt til Bulletinen

Sekretær

Maiken Bagger
Filstedvej 10, indgand B
9000 Aalborg
mbag-fb@aalborg.dk

Kasserer og Councilmember i IADH

Gitte Z Johansen
Voksentandplejen
Tietgensgade 31 B, 2
1704 København V
HB5B@suf.kk.dk

Bestyrelsesmedlem, webredaktør

Pernille Endrup Jacobsen
Afdeling for Regional Specialtandpleje
Regionshospitalet Viborg

Søndersøparken 14
8800 Viborg
Telefon: 7844 6700
pej@odontologi.au.dk

Suppleanter

Mie Bergmann Løvshall
Regionshospitalet Viborg
Afd. for regional specialtandpleje
Søndersøparken 14
8800 Viborg
Tel: +45 7844 6700
mie.loevscall@viborg.rm.dk

Borge Hede

Københavns Universitet
bhc@sund.ku.dk

Redaktör för NFH Bulletin

Lena Romeling Gustafsson

Mun-H-Center, Medicinaregatan 12A

413 90 Göteborg, Sverige

Tel arbete: +46 (0)10-441 79 82, Mob: +46 (0)707-85 02 40

lena.m.gustafsson@vgregion.se

